

Comunitat Autònoma / Departament / Estat	CATALUNYA
Municipi	TARRAGONA
Edifici	Santa Església Catedral Basílica Metropolitana i Primada de les Espanyes de Santa Tecla
Direcció	Pla de la Seu, 1 43003
Localització	terrassa
Nom	La Capona, d'hores (B)
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 157 Vora 14 Altura del bronze 126 Pes aproximat (en quilos)2241 kg
Fonedor	FENODI, ANTONI
Any fosa	1509
Descripció	<p>La campana té una complexa epigrafia tota en llatí. En la part superior, en dues línies, hi posa "+ MENTEM SANCTAM SPONTANEAM HONOREM DEO ET PATRIE LIBERATIONEM + TECLA COLIT CHRISTVM DIRO REGNANTE NERONE + SANCTE PAVLE APOSTOLE LVMINARE MVNDI INTERCEDE PRONOBIS AD DOMINVM". S'hauria d'haver escrit "+ MENTEM SANCTAM SPONTANEAM HONOREM DEO ET PATRIAE LIBERATIONEM + THECLA COLIT CHRISTVM DIRO REGNANTE NERONE + SANCTE PAVLE APOSTOLE LVMINARE MVNDI INTERCEDE PRONOBIS AD DOMINVM" la qual cosa pot traduir-se en català com DE MANERA PIADOSA I VOLUNTÀRIA SONO EN HONOR DE DÉU I PER ALLIBERAR LA PÀTRIA + TECLA VA VENERAR AL CRIST MENTRE REGNAVA EL CRUEL NERÓ + SANT PAU, LLUM DEL MON, INTERCEDIU PER NOSALTRES AL SENYOR.</p> <p>Més avall hi ha una sèrie d'escuts i d'imatges: un escut de Tarragona, Sant Pau, la Tau, símbol de la Catedral, Santa Tecla, l'escut de l'arquebisbe Gonzalo Fernández de Heredia i una Mare de Déu.</p> <p>Hi ha dues creus, una a cada banda, amb pedestal, i una cinta que envolta la campana, acabada en una beta on posa "ave maria".</p> <p>Al peu hi figuren les següents inscripcions llatines: " AN # SAL # M # D # XI # CHRISTVS : IESVS : ANT : F?NODI : M : F # ", amb algunes lletres imbricades, i que caldria haver escrit com "ANNO SALUTEM MDXI - CHRISTUS JESUS - ANTONI FENODI ME FECIT", la qual cosa significa en català L'ANY DE LA SALVACIÓ 1511 - CRIST JESÚS - ANTONI FENODI EM VA FER.</p> <p>La presència dels tres escuts, del bisbe, de la catedral i de la ciutat, dels quals els dos últims hi figuren també en els pilars de pedra que sostenen la campana, indica que aquesta pertany a una categoria diferent de les altres, com indicadora del pas de les hores, i que s'ha construït per conveni entre les parts.</p>
Fotos	36
Tocs	Toc de les hores del rellotge - Repics en ocasions extraordinàries.

Conservació, manteniment	<p>La campana pateix diversos problemes greus de conservació. Per una banda, i degut al fals escàndol causat per la neteja de la campana Assumpta, fou netejada de manera superficial, conservant diverses capes de brutícia, que impedeixen, per exemple, la lectura correcta de les imatges, i probablement afecten al seu so.</p> <p>Per altra banda s'ha substituït el martell extern original, que donava un so peculiar, per un electromall, havent desaparegut tota la instal·lació antiga. No obstant la campana conserva el batall intern, que probablement s'utilitzaria per a ocasions extraordinàries.</p>
Protecció	<p>Protecció genèrica al trobar-s'hi en un BIC declarat. No obstant seria convenient una declaració específica com a Bé d'Interès Cultural del conjunt format per la campana de bronze i la seva instal·lació.</p>
Propostes	<p>Cal repensar el sistema de toc automàtic. Es recomana la utilització de sistemes de toc, ja utilitzats en altres catedrals com ara Murcia o Sevilla, que tirin directament del batall, amb motors o altres mecanismes ubicats en una posició distant que no molesti per als tocs manuals i no suposi un fort impacte visual com ara.</p> <p>No obstant, si existís el martell original de la campana, caldria tornar-lo a instal·lar i moure'l mitjançant un equipament d'aire comprimit, com aquell que mou el mall del Micalet, la gran campana de les hores de la Catedral de València.</p> <p>Fins i tot pot proposar-se un sistema de tir per aire comprimit com l'utilitzat en la Catedral de València, que tira també directament dels batalls de les dues campanes majors, amb una major velocitat de resposta i un mínim impacte visual. Aquest sistema, que precisa un manteniment relatiu, és fàcil d'utilitzar en la Catedral de Tarragona, on l'accés actual a les campanes és pràcticament total. La utilització d'aquest sistema no impedeix els tocs manuals i facilita una major riquesa rítmica per als tocs automàtics.</p> <p>En qualsevol cas, la campana s'ha de netejar, utilitzant un sistema de sorra humida a baixa pressió, com l'utilitzat en la campana Assumpta. Els motius de neteja són essencialment acústics (millora del so de la campana) i documentals (millor lectura de les inscripcions i decoracions).</p>
Autors de la documentació	
Data	

Fitxa completa de la campana: [La Capona, d'hores \(B\) Santa Església Catedral Basílica Metropolitana i Primada de les Espanyes de Santa Tecla - TARRAGONA](#)

PDF (30-06-2026)